

De grijze katten en de monnik

Van Corrado Debiasi verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

De monnik die van katten hield

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Corrado Debiasi

De grijze katten en de monnik

Vertaald uit het Italiaans
door Annemiek van Grondel

Ambo|Anthos
Amsterdam

De vertaler ontving voor deze vertaling een startersbeurs
van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Deze vertaling is mede mogelijk gemaakt dankzij
een subsidie van het Italiaanse ministerie van
Buitenlandse Zaken en Internationale Samenwerking

ISBN 978 90 263 6818 9

© 2022 Mondadori Libri S.p.A.

Published by Mondadori Libri for the imprint Sperling & Kupfer

© 2025 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,

Amsterdam en Annemiek van Grondel

Alle rechten voorbehouden

Oorspronkelijke titel *Il villaggio dei monaci senza tempo*

Oorspronkelijke uitgever Sperling & Kupfer

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagillustratie © Shutterstock

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

*Jij bent nooit hulpeloos of alleen,
de kracht die de sterren begeleidt,
wijst ook jou de weg.*

Shrii Shrii Anandamurti

Inhoud

	Voorwoord	9
	Inleiding	11
1	De kracht van omhelzen	13
2	Het leven omarmen	26
3	Karma en het lot	44
4	We zullen wederkeren	54
5	Lucide dromen	65
6	Nederig als een grassprietje	84
7	Leef als buigende bamboe	98
8	De kracht van vergeving	122
9	Heilige klanken	141
10	Goddelijke vibratie	159
11	De kunst om verder te zien	171
12	De gelukkige monnik	188
13	De sjamanka	206
14	Bosmeditatie	217
15	Alles is één	239
16	De vier vragen van spiritueel ontwaken	254
17	Het dorp van de tijdloze monniken	269

Voorwoord

Niets weten we over wat het lot voor ons in petto heeft. Niets weten we over de dag van morgen. Niets weten we van wat ons van het ene op het andere moment kan overkomen. Alles kunnen we tot in het kleinste detail plannen: bruiloften, vakanties, banen, feesten, uitstapjes met vrienden. En toch kan in een oogwenk alles veranderen. In een oogwenk kunnen al onze plannen in rook opgaan en kan alles verdwijnen. Maar alles kan, als God het wil, herboren worden, alles kan weer opbloeien. Zoals de zon altijd weer opkomt, zelfs na de donkerste nacht, zo zal alles opnieuw fonkelen. Want het leven is en blijft een wonder.

Inleiding

De eerste keer dat ik naar India reisde, enkele jaren geleden, had ik een tussenstop in Varanasi. De ontmoeting met deze stad bracht me ertoe mijn bestaan en mijn diepste overtuigingen radicaal om te gooien. Het had op mij een uitzonderlijke uitwerking, die mijn blik op het leven in één klap overhoophaalde. Want in Varanasi kreeg het lot me in zijn greep en dat zorgde er door een ongelooflijke reeks gebeurtenissen voor dat ik de persoon ontmoette die later mijn spirituele meester zou worden: Tatanji. Deze levenslustige oudere monnik legde, in het gezelschap van zijn talrijke katten, de basis voor mijn innerlijke groei, groef tot in het diepste van mijn ziel en introduceerde me bij bijzondere personen die allen, op hun eigen manier, hebben bijgedragen aan mijn vorming.

Een paar jaar na die ervaring keerde ik terug naar India, nu om een heel andere reden. Aanvankelijk had ik later willen teruggaan, niet zo onverwacht. Ik had mijn leraar Tatanji liever teruggezien onder andere omstandigheden.

Een paar weken voor mijn vertrek had het lot me degene ont-nomen van wie ik het meest hield, van wie ik meer hield dan van mezelf: Shanti, mijn partner, die ik in India had leren kennen. En daarom keerde ik terug.

Ik beschrijf hier, zoals de eerste keer, in een reisverslag de wederwaardigheden die me door Noord-India voerden in het gezels-

schap van een schitterende vriendin en een prachtige kat. Ik vertel over geweldige ontmoetingen met bijzondere mensen en over de onverwachte, ongelooflijke reizen die me net als toen naar unieke en onvergetelijke ervaringen leidden, waardoor ikzelf en mijn leven opnieuw diepgaand zijn veranderd.

De kracht van omhelzen

‘De traditie wil:
omhelzen we iemand
op oprechte wijze,
dan winnen we
een dag des levens.’

Paulo Coelho

Al voor het verlaten van het vliegveld had ik besloten om een taxi te nemen: dat was de beste oplossing, niet alleen voor het comfort maar ook om alleen te kunnen zijn. Ik had niet de intentie om op een andere manier te reizen, want ik wist dat ik, als ik voor de trein had gekozen, in een wereld op zich zou zijn beland, vol diversiteit en ontmoetingen en verre van eenvoudig. Misschien was ik er nog niet op toegerust om me, althans voorlopig, onder te dompelen in de vele tegenstrijdigheden van een Indiase treinreis. Alleen een rugzak droeg ik, geen zware koffers. Het grootste gewicht rustte in werkelijkheid op mijn hart, waar ik mijn immense pijn verborg: de herinnering aan Shanti, degene van wie ik meer dan wat ook hield, degene die me haar hart had gegeven door uit liefde van India naar Italië te verhuizen om haar leven met mij te delen.

Ik had haar ontmoet in de ashram van mijn leermeester, Tatanji. Shanti diende bij hem, hielp hem. Ze bekommerde zich om een hele reeks onmisbare activiteiten, waaronder het verzorgen van de zwerkatten die de leraar in de loop der jaren om zich heen had verzameld.

De herinnering aan haar is levendig en onuitwisbaar en een deel van mij rouwt nog steeds om haar voortijdige dood. Het zal tijd kosten, veel tijd, voordat ik in staat zal zijn deze immens teisterende pijn te helen.

Tijdens de vliegreis peinsde ik erover hoe ik er bij aankomst mee om zou gaan. Ik probeerde zo veel mogelijk aan het heden te denken, hoe moeilijk dat ook was. De herinneringen uit het verleden, alle emoties die ik met haar had beleefd, stonden, zoals het hoort, in contrast met volledig in het hier-en-nu leven.

Ik herinner me een uitspraak van Tatanji: 'Tijd is de remedie voor elk lijden, maar meditatie is een goede remedie voor het verheffen van de ziel.' Het zal me veel meditatie kosten, veel meer dan ik dagelijks beoefen, om het te kunnen loslaten. Ons lot is vaak onvoorspelbaar, soms zo helder als bronwater, dan weer zo wreed als het mijne. Dat extreme lot dat degene van wie je houdt weggrist, het mooiste van je leven in een ommezien laat verdwijnen. Ten overstaan van zulke schokkende gebeurtenissen zijn alle kalmte en wijsheid die we ons in de loop der tijd eigen hebben gemaakt moeilijk toe te passen. We zijn menselijke wezens, breekbaar als kristal.

Niet alleen was ik teruggekeerd om Tatanji weer te zien, maar ook omdat het Shanti's laatste wens was dat ik een haarlok van haar zou meenemen naar het heilige water van de Ganges. Speciaal daarvoor was ik hier: om een deel van haar terug te brengen naar haar thuisland en zo haar laatste wens te vervullen. Deze belofte wilde ik per se nakomen en daarom was ik in India. Ik had

een blaadje papier bij me met een gedachte die ze een tijdje eerder had opgeschreven.

Je kunt altijd opnieuw beginnen met leven, zelfs als dat moeilijk is geweest, zelfs na te hebben geleden, zelfs als alles je pijn heeft gedaan. Je kunt opnieuw beginnen, met een schone lei nieuwe horizons ontdekken, je zult weer lachen en schoonheid om je heen opmerken. Want dit is wat het leven leert: je kunt altijd herboren worden, zoals een nieuwe zon die opkomt na een donkere nacht.

Toen ik dat las, kwam mijn ziel tot rust.

Ik keek op mijn horloge, het was al laat in de middag. Vermoeidheid door de jetlag sloeg toe. Voor een taxi in India hoef je niet perse een bepaald tijdstip vast te leggen: je gaat ter plekke in zee met een particulier, tenzij je voor de veiligheid vooraf reserveert. Eigenlijk wilde ik voor deze lange reis de chauffeur kiezen die me het meest inspireerde. Ik wist dat ik bij het verlaten van de luchthaven zou worden bestormd door een menigte taxichauffeurs die aanboden om me waar dan ook naartoe te rijden, met een ruime keuze aan concurrerende prijzen. En zo geschiedde.

Buiten het vliegveld heerste een ongelooflijke chaos. Een vloedgolf van Indiërs en toeristen overspoelde het centrale plein.

Prioriteit was het vinden van een man met zowel een aangename uitstraling als een adequaat voertuig om de lange reis naar Varanasi te trotseren.

Al snel werd ik omringd door verscheidene figuren die Engels spraken met een typisch Indiase tongval en elke mogelijke bestemming voorstelden. Als toerist is het heel gewoon om je op deze lange reizen per auto te laten vervoeren. Het kiezen van de 'juiste' persoon uit de talloze chauffeurs die naar je toe komen spurten is een lastigere zaak.

Uitgaande van een afstand van ongeveer negenhonderd kilome-

ter met een gemiddelde snelheid zou de reisduur, inclusief pauzes, zo'n vijftien uur bedragen. Misschien had ik mezelf tijdens de reis de tijd moeten gunnen om een paar uur in een hotel te verblijven in plaats van non-stop door te rijden naar mijn bestemming. Maar op dat moment dacht ik daar niet over na.

Tussen alle gezichten en stemmen die me opdringerig probeerden over te halen peilde ik de gezichtsuitdrukkingen. Ik was op zoek naar iemand die een zekere sympathie en oprechtheid uitstraalde. Want ik was er niet op uit om al die tijd zwijgzaam in de auto te zitten. Tijdens de reis wilde ik gedachten, overpeinzingen en wetenswaardigheden delen. Tussen alle aanwezigen een chauffeur vinden die aan mijn eisen kon voldoen was moeilijk, maar niet onmogelijk. Ik moest het aan mijn intuïtie overlaten en het spontaan laten gebeuren. Weinig beredeneren en veel voelen.

Ik keek enige tijd om me heen tot ik plotseling voelde dat ik werd gadeslagen door een kleine man van in de vijftig die naar me bleef glimlachen en zwaaien. Hij was een meter zestig, misschien iets langer. Zijn slanke postuur en warrige ravenzwarte manen vielen me meteen op. Haastig kwam hij dichterbij, zijn collega's ontwijkend. Ook zijn lach en uitgesproken witte tanden trokken de aandacht. Ik lachte terug, weerloos, en gaf me gewonnen.

Het eerste wat hij deed was me omhelzen, terwijl hij met luide stem herhaalde: 'Gale lagana, gale lagana.'

In eerste instantie deinsde ik terug, want zo'n gebaar, hoe aardig ook bedoeld, had ik niet verwacht. Gewoonlijk geeft men in India de voorkeur aan namasté, de begroeting die plaatsvindt door de handpalmen samen te voegen en ze dan dicht bij het voorhoofd en het hart te brengen. Hij hield me echter stevig vast, met een glimlach van oor tot oor.

Hem moest ik hebben, hij was de chauffeur die ik zocht.

'Ik heet Kabir,' zei hij. 'En jij?'

'Kripala.'

Verbaasd keek hij me aan, wellicht verwachtte hij een meer westerse naam.

‘Het is een spirituele naam,’ lichtte ik toe. ‘Die heb ik gekregen van een speciaal persoon, de eerste keer dat ik hier in India was.’

‘Waar wil je heen?’

‘Varanasi.’

‘Daar breng ik je naartoe, die rit maak ik regelmatig,’ riep hij uit, terwijl hij glimlachend zijn duim opstak.

Hij gebaarde me hem te volgen en we wurmden ons door de menigte.

‘Waarom omhelsde je me daarnet?’ informeerde ik nieuwsgierig.

‘Omhelzen is voor mij de gewoonste zaak van de wereld,’ antwoordde hij, nog steeds met een glimlach. ‘Ik zag verdriet in je ogen, dat herken ik meteen, en daarom omhelsde ik je. Voor mensen is het een belangrijk gebaar van genegenheid. Als ik de kans zie om een knuffel te geven, aarzel ik niet om dat te doen,’ zei hij, terwijl hij me naar een zijstraat van het vliegveld dirigeerde.

Ik zweeg. Zijn woorden hadden me getroffen.

Ik dacht eraan dat ik in wezen op dat moment behoefte had aan menselijk contact, en Kabir had me spontaan wat menselijkheid betoond. Hij wist beslist heel goed hoe hij moest omhelzen en deed het niet zomaar. Hij legde zijn hele hart erin en dat was voelbaar. En misschien voelde ik me daarom iets beter.

Hij wees naar zijn taxi.

‘Geen zorgen, ik breng je naar waar je maar wilt,’ zei hij zelfverzekerd.

‘Zorgen maak ik me zeker niet. Sterker nog, ik ben blij om met jou te mogen reizen.’

Hij schonk me een glimlach. Toen opende hij behoedzaam het achterportier voor me en omhelsde me nog een keer, voordat hij me liet instappen.

Ik glimlachte. Deze keer was ik beter voorbereid en beant-

woordde ik zijn omhelzing minder onhandig. Ik stapte in, plofte op de achterbank en liet alle vermoeidheid van me afglijden.

Voor vertrek legde Kabir me uit dat er over de prijs niet te onderhandelen viel. Hij bevestigde dat de reis achthonderdvijftig kilometer lang was en dat we er ongeveer dertien tot vijftien uur over zouden doen.

Dat was prima. Ik wist dat de regio Uttar Pradesh, die we zouden doorkruisen, prachtige uitzichten bood en keek ernaar uit om de schoonheid van de belangrijke deelstaat van deze grote natie in alle rust te bewonderen.

Toen we het helse verkeer van de stad achter ons hadden gelaten, wilde ik het gesprek over omhelzingen voortzetten.

‘Kabir, mag ik je wat vragen? Is iedereen omhelzen die je tegenkomt een gewoonte van je?’

Hij keek naar me via de achteruitkijkspiegel. ‘Zeker!’ riep hij uit. ‘Normaal gesproken omarm ik mensen niet zo stevig als ik bij jou deed, maar ik voelde dat je het nodig had. Daarom was deze knuffel wat intenser.’

‘Dat heb ik gemerkt, of liever gezegd, dat heb ik gevoeld,’ antwoordde ik.

We begonnen te lachen.

In feite had hij gelijk: ik had behoefte aan een omhelzing. Dankzij Shanti was ik daaraan gewend geraakt. Zij hield er ook van, de hare waren zo krachtig en zo troostend. En nu was ze weggevlogen. Ik miste haar omhelzingen vreselijk.

Na een tijdje merkte ik dat het verkeer minder druk werd en het landschap een totaal andere vorm aannam. Ik keek uit het raam naar de bonte kleuren die zich openbaarden. Groepjes vrouwen met fruitmanden op het hoofd volgden elkaar op, terwijl mannen vermoeid hun lege karren van de zojuist voorbijgevoerde werkdag voortduwden.

Opnieuw probeerde ik een gesprek met Kabir aan te knopen.

‘Wat betekenden de woorden die je sprak toen we elkaar ontmoetten: gale lagana?’

Hij wierp me een blik toe via de achteruitkijkspiegel. ‘Gale lagana komt uit het Hindi en betekent “omhelzen”.’

Een verdere verklaring bleef uit.

Ik drong niet aan.

Naarmate het landschap veranderde, kreeg de vermoeidheid de overhand. Ik viel in slaap.

Toen ik mijn ogen weer opende, was de zon aan het ondergaan. Ik inspecteerde mijn horloge: er was al een uur verstreken. Om wat lucht te laten circuleren draaide ik het raam een stukje naar beneden, waarop ik een flinke hittestoot kreeg te verduren. Ik was niet meer gewend aan de hoge Indiase temperaturen en luchtvochtigheid. De airconditioning in de auto hield me koel, net als in het vliegtuig.

Ik keek Kabir aan en vroeg op de man af: ‘Waarom zijn omhelzingen zo belangrijk voor je?’

Hij glimlachte en zei, nu op serieuze toon: ‘We zijn sociale wezens die knuffels nodig hebben, net zoals we niet zonder licht kunnen. Ons eerste contact na de geboorte is met de huid van onze moeder. Knuffels herinneren ons aan onze aloude, oorspronkelijke verbinding. Voor planten als klimop zijn solide muren noodzakelijk om te groeien, net zoals wij in momenten van kwetsbaarheid een veilige omhelzing behoeven die ons een krachtige menselijke verbinding laat voelen. We hebben dat nodig, altijd.’

Ik dacht na over zijn woorden. ‘Knuffelen is dus nodig om genegenheid te geven.’

‘Zoals veel mensen zonder enige reden haten, geef ik met omhelzingen een stukje van mijn hart. We willen allemaal geknuffeld worden; het is een van de mooiste liefdesverklaringen. Net als wanneer je ziek bent: door een oprechte omhelzing verdwijnen alle stormen die door je heen razen. Een omhelzing spreekt in stilte

tot je, dringt door tot in je ziel, vertelt je alles wat je wilt horen. In een omhelzing omklemmen lichamen elkaar en smelten zielen samen.'

Plotseling claxonnerde Kabir woest.

Ik keek door de voorruit: midden op de weg stond een koe.

Via de achteruitkijkspiegel vervolgde hij met mildere blik: 'Ik houd van echte, stevige omhelzingen, die spontaan ontstaan.' En op zachte toon: 'Van die liefdevolle omhelzingen die je hart en ziel vervullen.'

'Helemaal mee eens,' riep ik uit. 'Een knuffel is meer waard dan duizend woorden.'

'Ja, mits oprecht gegeven,' antwoordde hij. 'De meeste mensen hebben behoefte aan een menselijke aanraking om hen op te vrolijken. Wie met liefde omhelst, bemerkt onmiddellijk het effect: mensen voelen zich er goed door. Met een omhelzing betreed je zachtjes iemands ziel en streel je het hart. Wat is mooier dan dat? En daarom zijn knuffels zo krachtig, ze zijn een heilige daad. Een omhelzing lost misschien geen problemen op, maar helpt wel om mensen op te beuren in tijden van nood.'

'Dus een simpele knuffel is genoeg om ons beter te voelen. Maar wat als we niemand hebben om te omhelzen?'

'Als menselijk contact niet mogelijk is, knuffel dan een dier als je kunt, een kat of een hond. En doe het altijd, niet alleen wanneer je het nodig hebt. Dieren lijken op ons en hebben net als wij recht op een knuffel, en ze zullen die oprecht beantwoorden met onvoorwaardelijke liefde. We willen allemaal iets voelen wat ons sterker maakt.'

'Inderdaad, ik begrijp wat je bedoelt.' Toch groef ik nog dieper. 'Maar als er echt niemand is om te knuffelen?'

Zijn glimlach werd breder. 'Als er niemand is, omarm je jezelf.'

'Hoezo mezelf omarmen?' Ik staarde hem niet-begrijpend aan in de achteruitkijkspiegel.

'Als je geen kans krijgt om een dier te knuffelen, omarm dan de